AVİM Yorum • No: 2016 / 45 • Ağustos

İSTANBUL PATRİKHANESİ ERMENİ SORUNUNDA DOĞRU TESPİTLERDE BULUNMUŞTUR

Gülsüm Gizem ÖZYOL

Türkiye Ermenileri Patrik Genel Vekili Aram Ateşyan, Almanya Federal Meclisinin 1915 olaylarını soykırım söylemi bazında tanıtan bir kararı kabul etmesi sonrasında Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğana hitaben bir mektup yazmıştı.[1] Ateşyan mektubunda Almanya Federal Meclisinde alınan kararın Ermeni Milletine derinden bir hüzün yarattığını dile getirmişti.[2] Ateşyan mektubunu Bir gün gelecek bu iki halk birlikte tarlalarındaki zehirli otları temizleyecek ve arınmış tarlalara buğday ekecekler. Bununla da yetinmeyecekler. Bu tarlaların buğdaylarından hazırlanmış ekmeği bir sevgi ve dostluk nişanesi olarak tuza banıp paylaşacaklardır, sözleriyle devam ettirmişti.

Aram Ateşyanın Cumhurbaşkanı Erdoğana yazdığı bu mektup Agos Gazetesinin tepkisini çekmiştir. Bunun üzerine Agos Gazetesi de Aram Ateşyana hitaben bir mektup yazmıştır. Agos Gazetesi kaleme aldığı mektupta öfke ve hicap duyguları ile mektubu okuduklarını söyleyerek şu şekilde devam etmiştir;

> *Patriklik makamı olarak Türkiye ve Ermenistanın dostluğu ve iyi komşuluk ilişkileri içerisinde olmaları için dua etmeye devam ettiğinizi söylerken hitap ettiğiniz Cumhurbaşkanı Erdoğanın her fırsatta olduğu gibi daha iki gün önce bir kez daha ülkedeki Ermenistan vatandaşlarını tasarının kabulüne tepki olarak tehdit edişini kendinize, vicdanınıza nasıl açıklamaktasınız? O sözleri belki unutmuşsunuzdur diye size buradan bir kez daha hatırlatalım: Şu anda ülkemde 100 bine yakın Ermeni var. Bunların yarıya yakını bizim vatandaşımızdır. Şu anda bizim ülkemizde yaşıyorlar, burada çalışıyorlar ama bir de bizim vatandaşımız olmayan bir o kadar da şu anda Türkiye de Ermeni var. Biz eğer bu noktada böyle bir hassasiyet gözetmemiş olsak şu anda bizim vatandaşımız olamayan Ermenileri biz niye ülkemizde tutalım? Şu anda Avrupalıların yaptığı gibi biz de onları Ermenistana göndeririz. Yaparız bunu![3]*
> [Agosun aksine diğer haber kaynaklarında cümle sonundaki öfke iması yaratan ünlem işareti kullanılmamıştır.][4]

Hatırlanacağı üzere, hastalanarak görevini yapamaz hale gelen Patrik II. Mesrobun yerine seçim yapılmadan Aram Ateşyan Patrik Genel Vekili görevine getirilmiştir. Bu mektupların ortaya çıkması sonucunda Türkiye Ermenileri tarafından kurulan Düşünce Platformu İstanbuldaki Türkiye Ermenileri Patriklik binası önünde protesto düzenleyip kendi patriklerini seçmek istediklerini beyan etmişlerdir. Oysa Patrik II. Mesrob hala hayattayken yerine yeni bir patrik seçilip seçilemeyeceği konusu Türkiyedeki Ermeni cemaati arasında

devam eden bir tartışma konusudur.

Ateşyanın mektubunda belirttiği gibi Cumhurbaşkanı Erdoğan Ermenilere hitaben kaleme aldığı bir taziye mesajında *Tarih bilinci ve insanlık hukuku gereğince Osmanlı Ermenilerinin hatıralarına sahip çıkmaya devam edileceği, Türklerle Ermenilerin bin yıla uzanan ortak yaşam kültürünün hatırlatılmasının sürdürüleceğini* dile getirmişti. Ayrıca Agos, Cumhurbaşkanı Erdoğanın vatandaş olmayan Ermenilerle ilgili beyanatını yanlış yorumlamıştır. Birincisi, Cumhurbaşkanı Erdoğan sözleriyle Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan Ermenileri sahiplenmiş, ülkenin bir parçası saymıştır. İkincisi, kendisi Türk-Ermeni ilişkilerinin hassasiyetine işaret ederek vatandaş olmayan onca Ermeninin bile Türkiyede kalmasına müsaade edildiğine işaret etmiştir (oysa güncel göçmen krizi göstermiştir ki, insan haklarını savunduklarıyla övünen Avrupa ülkeleri çoğu zaman Orta Doğunun kargaşasından kaçarak gelen göçmenlere adeta haşere gözüyle yaklaşmaktadır). Cumhurbaşkanı Erdoğanın bu söylemlerinde Ermenilere karşı bir öfke ya da düşmanlık olmamasına rağmen Türkiyedeki Ermeni cemaatinin bir kısmı Ateşyana üzüntü mektubundan dolayı orantısız bir şekilde ve adeta linç edercesine tepki göstermiştir.

Ateşyanın mektubu Ermenistanda da tepkilere yol açmıştır. Kutsal Eçmiadzin Ana Makamı İletişim Müdürü Vahram Melikyan, Ermenistan'daki basın mensuplarına yaptığı açıklamada Aram Ateşyanın Ermenistanda Roma Katolik Kilisesi ruhani lideri Papa Fransuvanın ziyareti vesilesiyle yakın zamanda gerçekleştirilmiş olan törene katılmayacak oluşunu duyurmuştu. [5] Ermenistanda Ateşyanın mektubuna karşılık köşe yazarları eleştirisel yazılar yazmış ve konu televizyon programlarında da tartışılmıştır. 20 Haziranda toplanan Ermenistan parlamentosunun 30 milletvekili, Ateşyanın bahsi geçen törene katılmaması için imza kampanyası başlatmıştı. Kampanyayı başlatan milletvekilleri Ateşyanla ilgili şu beyanatta bulunmuştu: Ateşyan'ın onuru varsa gelmemeli. En iyisi gitsin ticaretini yapsın. Halk onun ticaret yaptığını biliyor. Hepimizin bundan haberi var demiştir.[6] Sosyal medya hesapları üzerinden tepki gösteren halk ise, Ateşyan Ermenistana gittiği takdirde havaalanında yumurtalarla karşılayacaklarını belirtmişlerdi.[7]

Türkiye'de Agos'un öncülük etmiş olduğu karalama kampanyası çerçevesinde Ateşyan, Papa Fransuva'nın ziyareti vesilesiyle yapılan törene katılamamıştır. Agos'un öncülük ettiği tepki ve linç süreci, Türkiye'deki Ermeni Cemaatinin temsilcisi olan Ateşyan'ın Ermeniler için son derece önemli olan bir ziyarete katılmasından mahrum edilmesine sebep olmuştur. Merhum Ermeni kökenli gazeteci Hrant Dinkin gazetesi olan Agos'un başka bir Ermeniye, üstelik Patrik Vekiline böyle bir karalama kampanyası yapması düşündürücüdür.

Önyargıların ve düşmanlıkların bir kenara bırakılarak Türklerin ve Ermenilerin bir araya gelerek ortak bir gelecek inşa etmesi herkes açısından hayırlı bir gelişme olacaktır. Ayrıca, kendi çıkarları doğrultusunda 1915 olaylarını kötüye kullanan ülkelerin olumsuz etkilerinden uzak bir şekilde Türkiye ile Ermenistan ilişkilerinin bir gün resmi olarak kurulması da aynı şekilde herkes açısında hayırlı bir gelişme olacaktır. Ateşyan, belki de böyle bir bakış açısıyla Cumhurbaşkanı Erdoğan'a bahsi geçen mektubu yazmıştır. Belli ki Ateşyan, art niyetli üçüncü tarafların tartışmalı meseleler hakkında yorumlarda ve suçlamalarda bulunarak Türk-Ermeni ilişkilerinin gerilmesine sebep olmasından rahatsız olmuştur. Ateşyan'ın yazdığı mektubun herhangi bir yerinde kendisinin Ermeni kimliğinden taviz verdiğini ima eden bir kısım yoktur. Agos hoşgörülü bir yayın organı imajı yaratmaya

çalışsa da, ideolog ve yaftalayıcı bir zihniyete sahip olduğunu bu son kampanyası ile açığa çıkarmıştır. Aram Ateşyan'a karşı yapmış olduğu varsayımlarla dolu suçlamaları ve ötekileştirmesiyle, Agos bu olumsuz ve yapıcı olmayan zihniyetini ortaya koymuştur.

[1] "Ateşyan'dan Cumhurbaşkanı'na mektup: Üzüntümüzü Yüksek Makamınıza arz ederiz", *Agos*, 07.06.2016, http://www.agos.com.tr/tr/yazi/15576/atesyan-dan-cumhurbaskani-na-mektup-uzuntumuzu-yuksek-makaminiza-arz-ederiz

[2] "Almanya Parlamentosu 'Soykırım Tasarısını Onayladı", *BBC Türkçe*, 02.06.2016, http://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/06/160602_almanya_soykirim_oylama

[3] "Agostan Ateşyana mektup: Zat-ı Alilerinize akıl, fikir, izan diliyoruz", *Agos*, 07.06.2016, http://www.agos.com.tr/tr/yazi/15581/agostan-atesyana-mektup-zat-i-alilerinize-akil-fikir-izan-diliyoruz

[4] Örnek olarak bakınız: "Erdoğan: Hassas olmasak vatandaşımız olmayan Ermenileri göndeririz", *BBC Türkçe*, http://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/06/160604_erdogan_ermeni_sinir_disi

[5] "Ateşyan'ın Erivan ziyareti iptal", *Haber10*, 24.06.2016, http://www.wanhaber.com/atesyanin-erivan-ziyareti-iptal-208826h.htm

[6] "Aram Ateşyan'ın Ermenistan ziyareti iptal oldu!", *Çağdaş Ses*, 23.06.2016, http://www.cagdasses.com/guncel/44950/aram-atesyanin-ermenistan-ziyareti-iptal-oldu

[7] "Aram Ateşyan Ermenistana gelmeyecek", *ErmeniHaber.am*, 22.06.2016, http://www.ermenihaber.am/tr/news/2016/06/22/Aram-Ate%C5%9Fyan-Ermenistan/85359

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: ÖZYOL, Gülsüm Gizem. 2026. "İSTANBUL PATRİKHANESİ ERMENİ SORUNUNDA DOĞRU TESPİTLERDE BULUNMUŞTUR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2016 / 45. Ağustos 18. Erişim Kasım 08, 2026. https://www.avimbulten.org/tr/Yorum/ISTANBUL-PATRIKHANESI-ERMENI-SORUNUNDA-DOGRU-TESPITLERDE-BULUNMUSTUR

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır